

Bezield en

de natuur is nergens veilig voor

Fotograaf en kunsthandelaar Christian Clauwers verlaat regelmatig zijn thuisbasis Antwerpen om in uithoeken van de aarde te zoeken naar het onbekende en het ongerepte. Zijn foto's raken niet alleen aan betoverende schoonheid, maar ook aan een 'inconvenient truth': de natuur is nergens veilig voor de mens.

FOTOGRAFIE

Erick Kila

In galerie Zeberg was van 25 oktober tot 21 november 2018 'A South Atlantic Odyssey' te zien, de fotografische weerslag van een vijf weken durende scheepsreis naar stijpes land in de Antarctische Oceaan.

Bij de foto's, die op verzoek nog steeds getoond worden in de galerie, verscheen een catalogus die niet alleen een artistieke, maar ook een documentaire waarde heeft. De foto's van Clauwers komen tegemoet aan een verlangen naar schoonheid en prikkelen de zucht naar lokkende en vreemde verten. Maar er is gelukkig meer.

De context van de beelden wordt in de catalogus op een niet beleurende manier duidelijk: de menselijke invloed op verfijnde ecosystemen, de niet aflatende ijver van de mens om in de ongerepte natuur een verdienmodel te ontplooiën.

Zo komen we met Clauwers aan op South Georgia, een in 1775 door James Cook (her)ontdekt eilandje, dat omgeven wordt door ijskoude Antarctische waterstromen. Het nederzettinkje Grytviken, dat de fotograaf daar bezocht, roept gemengde gevoelens op. Het was tot 1966 een plek waar walvissen werden 'verwerkt'. Dat had een aanzienlijke verkleining van de walvisstand in de zuidelijke wateren tot gevolg. De restanten van deze 'bedrijvigheid' (dierlijke resten, verlaten schepen en

installaties) zijn nog volop ter plekke aanwezig. Clauwers registreert ze sober, zonder artistieke extra's, in doeltreffend contrast met zijn opnamen van de pure, want onbezoeelde, natuur. Een klein eiland dat maar iets boven het continent Antarctica ligt: dat moet de aandacht hebben getrokken van ontdekkingsreizigers.

Men wanted, for hazardous journey. Small wages, bitter cold, long months of complete darkness, constant danger, safe return doubtful. Honour and recognition in case of success.

Sir Ernest Shackleton (1874 – 1922) verzorgde ooit deze oproep aan waaghalzen. Shackleton was een van de bekendste Zuidpoolavonturiers. Op een van zijn expedities moest hij zelfs, in een kleine sloep, een gevaarlijke tocht naar South Georgia ondernemen om zijn op het onbewoonde Elephanteiland gestrande bemanning te redden. Het liep goed af, maar in 1922 overleed Shackleton onverwacht op een niet zo heroïsche manier. Hij kreeg twee hartaanvallen en ligt net buiten Grytviken begraven.

Clauwers' fotoboek/catalogus wisselt foto's van journalistieke aard soepel af met meer kunstzinnige foto's. De groepen pinguïns, waar South Georgia zo vermaard om is, worden via de cameralens op een bijzondere manier 'bezield'. Het gaat feitelijk om een kolonie van niet vliegende zeevogels, maar Clauwers' fotografie roept een beeld op van een vakan-

tieoord voor heertjes in lange jassen. De 'heertjes' gaan beschaafd te water, houden staande receptie of staan met de handen in de zakken zo maar in het landschap. Wonderlijk.

En dan zwenkt de blik van de bekijker van al dit fraais alweer naar volgende eilanden. Natuurpracht met een donker randje.

De mens kan niet meer vrijblijvend genieten van de Zuid Atlantische vergezichten. Zo kon bijvoorbeeld Cough Island vanwege zijn beschermde status (belangrijk broedgebied van zeevogels) alleen op afstand bekeken worden. Het geeft duidelijk aan hoe kwetsbaar dit soort oorden is geworden.

Er is iets te zeggen voor de wijze waarop de fotograaf zijn onderwerp behandelt. Het beeld heeft uiteraard het primaat, maar aan de weergave van de natuur kleef in deze tijd de verplichting om een subtiele 'bijsluiter' toe te voegen. Clauwers kent de juiste balans. En dat geeft dan toch ook de vrijheid om als het ware te verdwijnen in zijn meer abstracte foto's. Het zijn uitsneden uit een ver van ons verwijderde wereld, subtiele composities waarin de natuur zich voordoeft als louter kleur, beweging en gedachte.

A South Atlantic Odyssey, catalogus bij de gelijknamige expositie
uitgave en info: J. M. Zeberg - Fine Art;
Vlemincstraat 3 - 2000 Antwerpen
www.zeberg.com
copyright foto's: Christian Clauwers

bedreigd

de mens

Een klein eiland dat maar iets boven het continent Antarctica ligt: dat moet de aandacht hebben getrokken van ontdekkingsreizigers

